

tani, de valószínűnek tartják, hogy 5—600 sebesülte van az utolsó hét harcainak.

A *Daily Express* szófiai tudósítója táviratozza lapjának: *Krumpopoff* volt agrárpartii őrnagy lakásán tizenhatmillió levát találtak. *Karadjoff*, egy gabonakiviteli társaság igazgatójánál, aki eddig a nemzeti bank igazgatója volt, szintén tizenegymillió levát találtak. *Karadjoff* szintén Sztambulinszky párthívei közé tartozott. Az igazságügyminiszter a Sztambulinszky-kormány alatt szolgálatot teljesített magasrangú tisztviselők ellen vizsgálatot rendelt el.

Már régen várták Sztambulinszky uralmának megdöntését.

Az MTL egyik munkatársának alkalma volt beszélgetni egy Budapesten átutazó bolgár politikussal, aki Szófiából jött, Berlin felé vette útját. Ez a politikus, aki az új kormány hívének vallja magát, a legutóbbi bolgár eseményekről a következőket mondta:

— Az egész fordulat nem ment meglepetés számban s feltűnő inkább az, hogy az elégtelenség kirobbandsa ilyen későn történt. Már május első napjaiban, de főleg a tirnovoi események óta, amikor az akkori polgári blokk volt minisztereit a parasztpártok bántalmazták, egyöntetű volt a vélemény, hogy *Sztambulinszky* uralmát csak erőszakkal lehet megdönteni. Sztambulinszky és kormánya viszont azt hitték, hogy a tartalékos tisztek már nem számítanak, hadsereg nincsen és ők csak a macedónoktól

féltek. Ez volt az oka, hogy Sztambulinszky minden figyelmét csak a macedónok felé fordította és csak ezek ellen dolgozott. Pedig a macedónok Dimitrov hadügyminiszter megölése óta semmiféle akciót nem fejtettek ki, inkább védekeztek Sztambulinszky támadásai ellen, hogy Sztambulinszky valóban a fentemlített módon ítélte meg a helyzetet, arra nézve nagyon jellemző az a beszéd, amit május 15-én tartott egy új vasútvonal megnyitásánál. Ekkor büszkén hangoztatta, hogy sikerült legyőznie a tartalékos tiszteket, a tanárokat, az egész intelligenciát, most már csak a macedónok ellen kell hadakoznia. Végeredményben ezen a ponton volt számításban a hiba, mert nem a macedónok, hanem a tartalékos tiszteknek általa lekicsinyelt, de az egész országra kiterjedő szervezete adta meg az erőt azoknak a politikusoknak, akik éppen a tartalékos tisztekre támaszkodva most ezt a fordulatot előidézték. Ismeretes, hogy a puccs múlt szombaton hajnali 3 órakor történt, alig 2 órával korábban, amikor Sztambulinszky parancsára újabb 180 személyt kellett volna letartóztatni. A hatalom birtokbavételének előkészületei már pénteken este 8 órakor indultak meg. Az egyes parancsnokok értesítést kaptak, azután elmentek a kaszárnyákba, hogy ott legyenek csapatuk mellett. Maga Boris király a változsról előre nem tudott semmit, csak reggel 5 órakor jelentették neki a bekövetkezett dolgokat és a király szombaton írta alá az új kormány kinevezését.

Gömbös és Wolff szakítása.

(A Szeged budapesti tudósítójától.) A miniszterelnök emlékeztető pártvacsorai felhívása, amelyel megindította az egységespárt tisztulási folyamatát, ma kezd kibontakozni teljes hatáskörében. Azokon a tanácskozásokon, amelyeket a miniszterelnök a fájvédők vezetőivel, Gömbössel és Wolffal az utóbbi napokban folytatott, félre nem ismerhetően szögezte le Bethlen álláspontját a mérsékelt politikájával. Valószínű, hogy a miniszterelnök még egyszer módot fog találni arra, hogy Gömbösnek tudomására hozza megmásíthatatlan álláspontját. Ennek nem lehet egyéb konzekvenciája, mint hogy Gömbösnek és néhány hívének haladéktalanul el kell hagyni az egységes pártot.

Az egységes párt kedden este értekezletet tart, amelynek napirendjére az indemnitási törvényjavaslatot tűzték ki. Lehet, hogy már ezen az értekezleten mutatkozik hatása a párt keretén belül a fájvédelmi kérdések likvidálásának. Arra számítanak, hogy Gömbösök az események alakulása következtében a maguk kezdeményezéséből vonják le a szükséges konzekvenciát. E kérdésről az egységes párt tagjai az értekezlet előtt megbeszélést folytatnak.

Gömbös néhány bizalmas híve előtt már

nyilatkozott is, hogy mivel mértékadó körökben teljesen ellene fordulnak annak a politikának, amit a szélsőséges jobboldal intranzigens keresztény csoportja hirdet, levonja a konzekvenciát és kilép a pártból. Annak a reményének adott kifejezést, hogy sokkal többet fogják követni, mint akikre számított. Ezzel szemben beavatott egységespárti körökben azt mondják, hogy ez olyan optimiztikus számítás, amelyre a tények rá fognak cáfolni. Gömböst ugyanis legföljebb 6—8 képviselő fogja követni. Gömböstől ugyanis teljesen külön vált Wolf Károly és azok a politikusok, akik vele a várospolitikában szoros kapcsolatban voltak és akik az utóbbi időben az országos politikában együttműködést szerettek volna létrehozni. Wolff és hívei ugyanis kijelentették Bethlen-István gróf miniszterelnöknek, miután a kormányfő közölte velük, hogy azon esetben, ha tovább is mai szélsőséges politikájukat hirdetik, szemben fogják magukat a közvélemény választásokon a kormánnyal találni, hogy teljes mértékben elismerik, hogy a külföldi tapasztalatok után szükségesnek mutatkozik a konszolidációs politikai programjára való helyezkedés és ők tulajdonképpen mindenkor elítélték a szélsőséges tulzá-

sokat és kilengéseket. A kormánytól csak azt kívánják, hogy az erőteljes politika továbbvitelére adjon biztosítékokat. A fájvédők csoportjából Wolffékhoz csatlakozott ebben az állásfoglalásban Csilléry András, Buday Dezső. Gömbössel többek között a következők lépnek ki: Benárd Agoston, Zsirkay János, Eckhardt Tibor, Hegedűs György, Bogya János és átjött a pártion kívüli képviselők közül Kiss Menyhért.

A pártból kilépés előtt álló jobboldal tagjai elhatározta, hogy politikájuk érvényesítésére a társadalmi egyesületekben folytatják tovább programjukat. Ebből a célból teljesen maguknak akarják megnyerni az ÉME-t. Gömbös akarja irányítani az ÉME működését, ezért újja alakítják az egyesület elnökségét.

A fizetésrendezés a minisztertanács előtt.

A minisztertanács, amely tegnap délután öt órakor kezdődött, csak ma hajnali négy órakor ért véget. A minisztertanács behatóan foglalkozott a tisztviselőkérdéssel, amellyel kapcsolatban a kormány tagjai a fizetésrendezés módjairól folytattak megbeszélést. Mindenekelőtt a júniusi illetmények kérdéséről tárgyaltak, majd szóba került a tisztviselői fizetés végleges természetű rendezésének lehetősége is. A kormány tagjai tárgyaltak ugyanis arról, hogy lehetőleg rövidesen át kell térni egy egyöntetű fizetési rendszerre és a most elaprózott, sok tételből álló illetmény helyett egy összegre kikerekített fizetés bevezetése válik szükségessé.

Az indemnitási javaslat kedden kerül a Ház elé, amikor is a pénzügyi bizottság előadója beterjeszti a bizottság jelentését az indemnitási javaslatról. Az indemnitási javaslat nemzetgyűlési vitájának megkezdése előtt Kállay pénzügyminiszter pénzügyi expozét mond. A pénzügyminiszter szerdán mondja el az ország gazdasági és pénzügyi helyzetének különböző részleteire kiterjedő expozéját, amelyben kimerítően fog foglalkozni a témába tartozó kérdésekkel.

A Ház keddi ülése.

A nemzetgyűlés legközelebbi ülését kedden délelőtt 1 órakor tartja. Az ülés formális lesz, azon tűzik ki a szerdai napirendre az indemnitási törvényjavaslatot. A vita hosszasan ígérkezik, úgy hogy valószínűleg rövidesen sor kerül a tárgyalás gyorsítása céljából a házszabályszerű eszközök alkalmazására.

— A népszövetségi tanács legközelebbi ülése. A népszövetségi tanács legközelebbi ülését 29-én nyitják meg Genfben, Salandra, Olaszország képviselőjének elnöksége alatt. Az ülészen a tanács tudomásul fogja venni azoknak a tanácskozásoknak eredményét, melyeket Brüsszelben Adashi japán delegátus elnöksége alatt az oláh kormány által kisajátított magyar opálók birtokainak kérdéséről folytattak.

Pulcz altábornagy.

— Irta Móra Ferenc. —

Arra kér egy olvasóm, írnam meg neki, ki volt az a Pulcz altábornagy, akinek ő az utcájában lakik, amely utca arról nevezetes, hogy a benne lakók közül senki se tudja, kiről nevezték el. De én bizonyosan fogom tudni ezt is, hiszen egyszer már a Hóbiárt basa történetét is megírtam.

Az ám, csak hogy a Hóbiárt basa egészen más. Először is ez az uri ember olyan régen élt, hogy úgy kezdekem a történetét: „Hol volt, hol nem volt, volt a világon egyszer egy Hóbiárt basa...” másodszer Hóbiárt basa csak egy közönséges török basa volt, arra rá lehet fogni akármit, nem huzza föl érte az orrát senki. De egy cs. kir. altábornaggyal csinálni kell banni a halála után negyven évvel is, különösen az ilyen félnék természetű embernek, mint én vagyok. Arról csak az igazat szabad megírni, vagy csak az igazat nem szabad megírni, már a szerint, hogy mikor hogy kívánja a helyzet.

Hát ami Pulcz altábornagyot illeti, arról minden fentartás nélkül lehet írni. Agglegény ember volt, nem maradt utána se kicsi, se nagy, talán meg sincs már a sirja a béc-i temetőben s az osztrák kormány nem csinálna belőle diplomáciai kérdést, akár mit írnék a császár néhai katonájáról. És rosszat akkor se írhatnék róla, ha akarnék, mert jóra való, derék

karmester volt. Azt találok róla valamelyik nekrológiában, hogy az összes közös generálisok közt legrossz abban beszélt magyarul, de az összes generálisok közt legjobban szerette a magyarokat. Ezt emelik ki leginkább a karakteréből az egykorú újságok s ez az, amit francia, angol, olasz, német ember sehogyse tudna megérteni. (Mert minden francia, angol, olasz, német katonai természetesen találta volna azt mindig, hogy a tábornoka szereti. Az egész világon csak nekünk kellett azt valami hihetetlen nagy dolognak tartani, hogy minket szeret a magyar király, vagy annak egy-egy szolgája. Ez a furcsaság is egyik magyarozata a magyar tragédiának.)

Pulcz tábornok morva ember volt, noha Magyar-Bródnak hívták a szülőhelyét. Jóformán gyerek fejlett hadapród lett, a forradalomban, mint dsidás-százados harcolt ellenünk, a magentai csatában már mint alezredes vett részt és megszerezte a Lipót-rendet, custozzai bravurjai pedig Mária Terézia-rendet és báróságot szereztek neki. A szegediek az árvíz idején barátkoztak vele össze, amikor mint temesvári hadtestparancsnok vezette a városmentést páratlan odaadással. Így írták a pesti riporterek, akik akkor sereggestől rajzottak itt s akiknek akkor afférjuk is volt a hadsereggel.

Ugy esett a dolog, hogy a vasuti töltés mellett volt az altábornagy főhadiszállása és oda tessékelték be a bakák négy újságíró, nem a legudvariasabb formák közt. Keresztül akartak

törni a katonai kordonon, amely a város felül állt s a bakák lefűlelték őket és vitték be a főhadiszállásra. Ott valami hadnagy írta a falnak támaszkodva a jelentéseket, aki mérgesen végignézte a betaszígtált civileket, aztán visszahajolt az írásába, anélkül, hogy egy szót is szólt volna hozzájuk. Az újságírók álltak egy darabig, aztán körü néztek ülhely után. Az egyik sarokban állt három törött szék, a vízből kihálászott, arra rátelepedtek. Erre aztán megszólalt a morgó hadnagy:

— Hogy mernek maguk azokra a székekre ülni, mikor három éjszaka azok szolgálnak már ágyul az altábornagy urnak?

Az újságírók felugráltak, szó szót ért s talán a romvárosért való sajtóakció egész más fordulatot vesz, ha idejében meg nem érkezik az altábornagy. Elője álltak az újságírók, cressze át őket a kordonon.

— Szó sincs róla, urak — csóválta a fejét az altábornagy —, hiszen a vesztükbe mennének. Már a kordonon túl is bent van a víz, düledeznek a házak, kár lenne az életükért.

(Nem tehetek róla, de ezt mondta, nem azt, hogy „menjenek, menjenek az urak, legalább kevesebb marad négy újságíróval.” De hát ezért most már ne nehezítelünk rá, a jó isten ugyanis bizonyosan megszámlolta azért a könnyelműségért, hogy újságírókat mentett meg.)

— De hát akkor mi lesz a táviratainkkal? — lobogtatták kétségbeesve a riporterek a kutyanyelveket. (Nem az újságírók nyelve ér-